

Repertoriul jurisprudenței

Cauza C-440/14 P

National Iranian Oil Company împotriva Consiliului Uniunii Europene

„Recurs — Măsuri restrictive luate împotriva Republicii Islamice Iran — Lista persoanelor și a entităților cărora li se aplică înghețarea fondurilor și a resurselor economice — Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 945/2012 — Temei juridic — Criteriu întemeiat pe sprijinul material, logistic sau financiar acordat guvernului iranian”

Sumar – Hotărârea Curții (Marea Cameră) din 1 martie 2016

1. *Acte ale instituțiilor — Motivare — Obligație — Conținut — Regulament care autorizează adoptarea de măsuri restrictive — Obligația de menționare a formei juridice a actelor care pot fi adoptate — Inexistență*

[art. 296 TFUE; Regulamentul nr. 267/2012 al Consiliului, art. 46 alin. (2)]

2. *Politica externă și de securitate comună — Măsuri restrictive împotriva Iranului — Înghețarea fondurilor persoanelor, ale entităților sau ale organismelor care participă la proliferarea nucleară ori o susțin — Puterea Consiliului, în materie de măsuri restrictive întemeiate pe articolul 215 TFUE, de a recurge la procedura prevăzută la articolul 291 alineatul (2) TFUE*

(art. 215 TFUE și 291 TFUE)

3. *Instituțiile Uniunii Europene — Exercitarea competențelor — Competență de executare conferită Comisiei sau Consiliului pentru adoptarea unor acte de punere în aplicare — Executare — Noțiune — Adoptarea unor acte cu aplicabilitate individuală — Includere*

[art. 291 alin. (2) TFUE]

4. *Politica externă și de securitate comună — Măsuri restrictive împotriva Iranului — Temei juridic — Măsuri restrictive adoptate în temeiul articolului 215 TFUE sau al articolului 291 TFUE — Distincție între procedurile de adoptare — Adoptare în cadrul articolului 291 TFUE necondiționată de existența unei propuneri comune a Înalțului reprezentant și a Comisiei — Încălcarea principiului egalității de tratament — Inexistență*

[art. 215 TFUE, art. 263 al patrulea paragraf TFUE și art. 291 alin. (2) TFUE]

5. *Acte ale instituțiilor — Regulamente — Regulament privind adoptarea unor măsuri restrictive împotriva Iranului — Competențe de executare rezervate de Consiliu — Admisibilitate — Condiții — Cazuri specifice și motivate*

[art. 291 alin. (2) TFUE și art. 296 TFUE; Decizia 2010/413/PESC a Consiliului; Regulamentul nr. 267/2012 al Consiliului, art. 23 alin. (2) și (3)]

6. *Acte ale instituțiilor — Motivare — Obligație — Întindere — Obligația de a menționa temeiul juridic — Lipsă în caz de determinare în funcție de alte elemente*

(art. 296 TFUE)

7. *Politica externă și de securitate comună — Măsuri restrictive împotriva Iranului — Înghețarea fondurilor persoanelor, ale entităților sau ale organismelor care participă la proliferarea nucleară ori o susțin — Măsuri adoptate în temeiul competenței de executare — Interpretarea actului de punere în aplicare în conformitate cu actul de bază — Luarea în considerare a contextului reglementării în cauză*

[art. 215 alin. (2) TFUE; Regulamentul nr. 267/2012 al Consiliului]

1. Deși referirile unui regulament privind adoptarea unor măsuri restrictive trebuie să indice în mod clar temeiul juridic care abilitază instituția competentă să adopte asemenea măsuri față de o persoană sau față de o entitate, nu este totuși necesar să fie indicată, în dispoziția menționată ca reprezentând temeiul juridic, forma juridică a actelor care pot fi adoptate în temeiul său pentru ca trimiterea la această dispoziție să constituie o motivare suficientă a temeiului juridic al regulamentului menționat.

(a se vedea punctul 19)

2. Reiese chiar din textul articolului 215 TFUE că această dispoziție nu se opune ca un regulament adoptat în temeiul său să confere competențe de executare Comisiei sau Consiliului în condițiile definite la articolul 291 alineatul (2) TFUE, în cazul în care sunt necesare condiții unitare de punere în aplicare a anumitor măsuri restrictive prevăzute de acest regulament. În special, din articolul 215 alineatul (2) TFUE nu reiese că măsurile restrictive individuale adoptate împotriva unor persoane fizice sau juridice, grupuri sau entități fără caracter statal trebuie să fie în mod necesar adoptate potrivit procedurii prevăzute la articolul 215 alineatul (1) TFUE și că nu pot fi adoptate pe baza articolului 291 alineatul (2) TFUE.

Pe de altă parte, nicio dispoziție din Tratatul FUE nu prevede că partea a șasea din acesta, referitoare la dispozițiile instituționale și financiare, nu ar fi aplicabilă în materie de măsuri restrictive. Recurgerea la articolul 291 alineatul (2) TFUE nu este, așadar, exclusă în măsura în care condițiile prevăzute la această dispoziție sunt îndeplinite.

(a se vedea punctele 34 și 35)

3. Noțiunea „executare”, care figurează la articolul 291 alineatul (2) TFUE, cuprinde în același timp elaborarea unor norme de aplicare și aplicarea normelor în situații determinate prin intermediul unor acte cu aplicabilitate individuală.

(a se vedea punctul 36)

4. Având în vedere incidența sa negativă importantă asupra libertăților și a drepturilor fundamentale ale persoanei sau ale entității vizate, orice includere într-o listă de persoane sau de entități vizate prin măsurile restrictive, indiferent dacă este întemeiată pe articolul 215 TFUE sau pe articolul 291 alineatul (2) TFUE, permite acestei persoane sau acestei entități, în măsura în care includerea se

aseamănă cu o decizie individuală în ceea ce o privește, accesul la instanța Uniunii, conform articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, în scopul printre altele de a verifica conformitatea acestei decizii individuale cu criteriile generale de includere enunțate de actul de bază.

Pe de altă parte, diferența existentă între procedura întemeiată pe articolul 215 TFUE și cea întemeiată pe articolul 291 alineatul (2) TFUE răspunde, în ceea ce o privește, unei voințe de a stabili o distincție, pe baza unor criterii obiective, între actul de bază și un act de punere în aplicare în domeniul măsurilor restrictive. În acest context, cerința prevăzută la articolul 215 alineatul (1) TFUE, referitoare la propunerea comună a Înalțului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate și a Comisiei, constituie o condiție inerentă procedurii prevăzute de această dispoziție, iar nu o garanție procedurală care ar trebui să fie recunoscută, de o manieră generală, oricărei persoane sau entități care face obiectul unei includeri într-o listă privind măsuri restrictive, indiferent de temeiul acesteia. Prin urmare, faptul că, în cadrul exercitării unei competențe de executare întemeiate pe articolul 291 alineatul (2) TFUE, adoptarea unor măsuri restrictive nu este condiționată de prezentarea unei astfel de propuneri comune, spre deosebire de situația din procedura prevăzută la articolul 215 alineatul (1) TFUE, nu poate fi privit ca o încălcare a principiului egalității de tratament în materia includerii într-o asemenea listă.

(a se vedea punctele 44 și 45)

5. Necesitățile de coerență, de coordonare și de rapiditate în adoptarea măsurilor de înghețare a fondurilor justifică faptul ca măsurile de includere adoptate în temeiul Tratatului FUE concomitent cu măsurile de includere adoptate în cadrul politicii externe și de securitate comună să fie considerate ca făcând parte dintre cazurile speciale, în sensul articolului 291 alineatul (2) TFUE, care justifică să se deroge de la principiul potrivit căruia Comisia este cea care are în mod normal sarcina să exercite această competență. Astfel, Consiliul poate să își rezerve în mod legitim competența de executare.

Pe de altă parte, în privința condiției referitoare la justificarea atribuirii unei competențe Consiliului, actul în cauză trebuie considerat ca fiind temeinic justificat, în sensul articolului 291 alineatul (2) TFUE, atunci când, având în vedere prezența unei clauze care rezervă competența de executare Consiliului și justificarea acesteia în actele anterioare actului în cauză, existența acestei competențe a Consiliului poate fi cunoscută ca făcând parte din contextul în care a fost adoptat actul în cauză.

(a se vedea punctele 56, 58, 60 și 64)

6. Omisiunea trimiterii la o dispoziție precisă din Tratatul FUE în motivarea unui act nu poate constitui un viciu substanțial atunci când temeiul juridic al acestui act poate fi determinat cu ajutorul altor elemente ale acestuia.

(a se vedea punctul 66)

7. Un regulament care prevede măsuri restrictive împotriva Iranului trebuie interpretat nu numai în lumina deciziei adoptate în cadrul politicii externe și de securitate comună, vizată la articolul 215 alineatul (2) TFUE, ci și în cea a contextului istoric în care se înscriu dispozițiile adoptate de Uniune și în care se integrează acest regulament. Situația este aceeași în cazul unei decizii adoptate în domeniul politicii externe și de securitate comună, care trebuie să fie interpretată luând în considerare contextul în care se integrează.

(a se vedea punctul 78)